

ALLAH'IN BİR EMRİ OLARAK: "BİRLİK VE BERABERLİK"

{قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أذى
وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ} [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 2/263]

İstifade Edilebilecek Kavramlar:

(Uhuvvet, Ümmet, Ümmet-i Vasat, Hayırlı Ümmet, Ensar-Muhacir, Ben-i Adem, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat, Ehl-i Kible, Vatan, Millet, Toprak, Komşuluk Hakkı, Sıla-i Rahm, Üzerimizdeki Haklar, Emr-i bi'l-Maruf ve Nehy-i ani'l-Münker) ***=> (Bencillik, ferdiyetçilik, tefrika, asabiyet, ırkçılık, enaniyet, kibir, tamah, hazcılık, değerlerimizden koparılıp, dünyevileşme, kanıksama.)

Ayetler:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
{وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا
نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ
بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ
مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ} {سُورَةُ آلِ
عِمْرَانَ : 3/103}
{إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ} {سُورَةُ الْحُجْرَاتِ : 49/10}
{وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا
وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ} {سُورَةُ
الْأَنْفَالِ : 8/46}
{... وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا
عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ
{سُورَةُ الْمَائِدَةِ : 5/2}
{وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ
وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ} {سُورَةُ التَّوْبَةِ : 9/71}

Ayrıca Bkz.: (Hucurat, 49/6, 12; Âl-i İmran, 3/99, 100; Bakara, 2/249; Ahzab, 33/23; Haşr, 59/9; Saff, 61/4.)

Hadisler:

- لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ
- الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ مَنْ كَانَ
فِي حَاجَةٍ لِأَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ
كُرْبَةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ بِهَا كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَمَنْ
سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
- لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى
تَحَابُّوا

- الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ
- لَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَحَاسَدُوا وَلَا تَدَابَرُوا وَكُونُوا
عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا وَلَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ
أَيَّامٍ

***-Hadis:** Bir müslümanın diktiği ağaçtan veya ektiği ekinden insan, hayvan ve kuşların yedikleri şeyler, o müslüman için birer sadakadır. (Buhârî, Edeb, 27; Müslim, Müsâkât, 7, 10.)

***-Hadis:** İbnu Ömer (r.a.) anlatıyor: "Resûlullah (s.a.s.) buyurdular ki: "Müslüman Müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, onu tehlikede yalnız bırakmaz. Kim, kardeşinin ihtiyacını görürse Allah da onun ihtiyacını görür. Kim bir Müslümanı bir sıkıntıdan kurtarırsa, Allah da o sebeple onu Kıyamet gününün sıkıntısından kurtarır. Kim bir Müslümanı örterse, Allah da onu Kıyamet günü örter." (Ebu Davud, Edep 46, (4893); Tirmizi, Hudud 3, (1426); Buhari, Mezalim 3, İkrah 7; Müslim, Birr 58, (2580). .")

***-Hadis:** Hz. Ebu Hureyre (r.a.) anlatıyor: "Resûlullah (s.a.s.) buyurdular ki: "Kim bir müminin dünyevi kederlerinden birini giderirse, Allah da onun Kıyamet günü kederlerinden birini giderir. Kim bir fakire kolaylık gösterirse, Allah da ona dünyada ve ahirette kolaylık gösterir. Kim bir Müslümanı örterse, Allah da onu dünya ve ahirette örter. Kişi kardeşinin yardımında olduğu müddetçe, Allah da onun yardımındadır. Kim ilim aramak düşüncesiyle bir yola düşerse, Allah onun cennete olan yolunu kolaylaştırır. Bir grup, Allah'ın kitabını okumak ve aralarında tedris etmek üzere Allah'ın evlerinden birinde toplanırsa, üzerlerine mutlaka sekine iner ve onları rahmet kaplar, melekler onları sarar. Allah da onları yanında bulunan mukarreb meleklerle anar. Bir kimseyi ameli yavaşlatırsa, nesebi hızlandıramaz." (Muslim, Zikr 38, (2699); Ebu Davud, Edeb 68, (4946); Tirmizi, Hudud 3, (1425), Birr 19, (1931); Kiraat 3, (2946).

***-Hadis:** Yine Ebu Hureyre (r.a.) hazretleri anlatıyor: "Resûlullah buyurdular ki: "Din nasihatten (hayırhahlıktan) ibarettir!" Yanındakiler sordu: "Kimin için ey Allah'ın Resülü?"

"Allah için, kitabı için, Resülü için, Müslümanların imamları ve hepsi için! Müslüman Müslümanın kardeşidir. Ona yardımını kesmez, ona yalan söylemez, ona zulmetmez. Her biriniz, kardeşinin ayinesidir, onda bir rahatsızlık görürse bunu ondan izale etsin." (Tirmizi, Birr 17, 18, (1927, 1928, 1930); Muslim, İman 95, (55).

***-Kıssa:** Hz. Ömer halife olduktan sonra, bir sebepten dolayı Halid b. Velid (r.a)'ı başkomutanlık görevinden alıp yerine Ebu

Ubeyde Amir b. El-Cerrah (r.a)'ı atamıştı. Halid (r.a) emri alınca, görevi rahatlıkla devretti. Bir nefer olarak aynı ordunun saflarında düşmanla çarpışmaya devam etti. Görevden alınmak Hz. Halid'in azmini sarsmadı. O, tam bir sadakat ile bu defa bir er olarak hayırlı işin başarılması amacıyla çarpıştı. Hz. Halid'in bu sırada şu sözü söylediği de bilinmektedir:

- Ey Halid! Eğer, Ömer için savaşıyorsan, vazifen bitmiştir. Yok, Allah için savaşıyorsan, şimdi bir fert olarak görevine devam etmelisin.

***-Bir nükte:** Zamanın hükümdarı, ülkesinde ortaya çıkan kargaşa ve kötüye gidiş konusunda ulemanın reisine bir mektup yazarak söz konusu durumun sebeplerini sorar. Reisü'l-Ulema da mektubun hemen arkasına **“nemelazım, hünkaram”** diye yazar ve mektubu geri gönderir. Hükümdar bu cevaba çok kızar, küplere biner ve alim kişiyi saraya çağırır;

- Ben sizlere memleket ahvalinin perişanlığına sebep nedir diye sorarım, siz: “nemelazım” dersiniz. Bu ne lakaytlıktır hoca'm der. Hoca, padişahın cevabı anlamadığını fark etmiştir.

- Haşa! Devletlim, der. Ben, cevaba niyetle öyle arz etmişim. Çünkü sualinizin tek cevabı vardır, o da memleketimizi sarmış olan nemelazımcılık hastalığıdır, der.

***-Hikaye:** İngilizlerin Hindistan'da oynadıkları bir oyun bu konuya ışık tutucu mahiyettedir.

Müslümanlara kurban olarak öküz kesmenin faziletlerini ballandırarak anlatıyor, telkin ve teşvik ediyor; karşı taraf Hindu, inancına göre öküz mübarek hayvan.. Koyun, keçi, deve gibi hayvanları bırakıp illa da öküzü niye kesiyorlar diye Hinduların hamaset damarları kabartılıyor. Bizimkiler kurban bayramlarında özellikle öküz kesmeye çalışınca onlar da domuz kafaları atmaya başlıyorlar camilere.. Cehalet ve aymazlığın neticesi iki toplum yan yana yaşarken amansız düşmanlar oluveriyorlar birbirlerine. Şikayete gelip yardım isteyene göz kırıp önce Hindu'nun sonra da Müslümanın hakkından geliyor İngilizler. Daha sonra bütün Hindistan İngiliz Genel Valiliği'ne bağlanıyor.. İngilizler daha önce yapamadıklarını iki kesimi birbirine düşürerek rahatça başarıyor, Hindistan'a yerleşiyor, sonrası malum..

***-Kıssa:** İbn-i İshak “Siyret” adlı eserinde ve başka rivayetlerde bu ayetin Evs ve Hazreç hakkında nazil olduğunu anlatır; yahudilerden

birisi Evs ve Hazreç'ten bir topluluğa rastlar. Onların uzlaşmaları ve ittifakları yahudinin hoşuna gitmez. Yanında bulunanlardan birisine yanlarına gidip oturmasını ve "Buâs Günü"ndeki savaşlarını hatırlatmasını söyler. Adam söylenenleri yapar. Böylece toplulukta bulunanların nefislerinde hamiyet duygusunu canlandırır. Birbirine kızar ve birbirlerine düşerler. Cahiliyye'deki armalarıyla birbirlerini çağırıp silahlarını isterler ve "Harre" denilen yerde buluşmak üzere sözleşirler. Bu durum Rasulullah'a haber verilince yanlarına gelip onları sakinleştirdikten sonra "Ben aranızda olduğum halde cahiliyye davası mı?" buyurur ve arkasından yukarıdaki ayet-i kerimeyi okur. Bunun üzerine her iki taraf da pişman olur. Barışıp birbirlerine sarılarak silahlarını bırakırlar. Allah ta onlardan hoşnut olur.

Evs Ve Hazreç Kabileleri:

120 yıl boyunca düşmanca yaşayıp sürekli birbirleri ile savaşan Medinelî Evs ve Hazreç kabileleri İslamla şereflendikten sonra candan kardeş olmuşlar, cahiliye döneminde aralarında vuku bulan savaşları, kan davalarını, düşmanlıkları unutmışlar, Allah yolunda bütün samimiyetleri ile omuz omuza cihad ediyorlar, Rasulullah (s.a.v)'e bütün imkanları ile yardımcı oluyorlar, İslam için yurtlarından, yuvalarından, ailelerinden kopup hicret eden muhacirlere kapılarını, kucaklarını ve gönüllerini açıp kardeşçe kucaklıyorlardı.

Günlerden bir gün Evs ve Hazreç kabilelerinden bir grup genç oturmuşlar aralarında candan sohbet ediyorlardı. Büyük bir İslam düşmanı Yahudi **Şaş bin Kays** onları bu samimi ortamda görünce, içindeki tüm kin ve düşmanlıkları depreşti ve kendi kendine:

-“Vallahi bunlar böyle bir arada toplu buldukça bize buralarda huzur yok” diye mırıldandı ve yanındaki yahudi gence: -“Haydi şunların yanlarına ait otur, **“Yevm-i Buas”**ı (Evs ve Hazreç kabileleri arasında yapılan ve Evslilerin galip geldiği savaştır.) ve daha önceki savaşları hatırlat. Ve o zaman söylemiş oldukları şiirlerden bazı parçaları da okuyuver.” diye tenbih etti.

Genç denileni aynen yaptı. Bunun üzerine toplulukta bulunanlar tartışmaya, çekişmeye başladılar. Kendi kabilelerinin üstün meziyetlerinden bahsederek karşı tarafa övündüler. İşi çok ileri götürdüler. Evs kabilesinden Evs bin Kayzi, Hazreç kabilesinden Cebbar bin Sahr bineklerinin üzerine atlayarak söz

düellosu yaptılar. Daha sonra biri diğere
“Vallahi isterseniz aynı şeyi ilk günkü gibi
tekrarlarız.” diye konuştu. Her iki taraf öfkelerine
yenik düştü. “Tekrarlıyoruz. Silahlara! Silahlara!
karşılaşma yeri kara taşlık!” diyerek kalktılar.

Evs’in adamları Evs’e, Hazrec’in adamları da
Hazrec’e katıldı. Durumdan haberdar olan
Rasulullah (a.s) derhal bir kısım muhacirle onların
yanına gitti ve şöyle hitap etti: “Ey müslümanlar
topluluğu! Allah’dan korkun! Allah’dan korkun!
Ben aranızda olduğum halde cahiliye davası mı
güdersiniz? Allah sizi İslam’a kavuşturduktan, sizi
onunla şereflendirdikten, cahiliye ile olan
ilişkilerinizi İslam’la kestikten sizi küfürden
kurtardıktan sonra kafirler olarak eski
durumunuza mı dönüyorsunuz.”

Rasulullah (s.a.v)’in bu dokunaklı konuşması
tesirini gösterdi. Taraflar silahlarını atıp ağlaşarak
birbirlerini kucakladılar. Böylece yahudiŞaş b.
Kays’ın kurduğu tuzak boşa çıktı. Bunun üzerine
Al-i İmran Suresi 100-107 ayetleri nazil oldu.

Sür Demeti:

*Müslümanlık sizi gayet sıkı, gayet sağlam,
Bağlamak lazım iken, anlamadım, anlıyamam,
Ayrılık hissi nasıl girdi sizin beyninize?
Fikr-i kavmiyyeti şeytan mı sokan zihnimize?
Birbirinden mütferrik bu kadar akvamı,
Aynı milliyetin altında tutan islam’ı,
Temelinden yıkacak zelzele, kavmiyettir.
Bunu bir lahza unutmak ebedi haybettir...
Arnavutlukla, Araplıkla bu millet yürümez..
Son siyasetse bu! Hiç böyle siyaset yürümez!
Sizi bir aile efradı yaratmış Yaradan;
Kaldırın ayrılık esbabını artık aradan.
Siz bu davada iken yoksa, iyazen-billah,
Ecnebiler olacak sahibi mülkün nagah.
Diye dursun atalar: 'Kal'a içinden alınır.'
Yok ki hiçbir kişiden. Millet-i merhume sağır!
Bir değil mahvedilen devlet-i islamiyye...
Girdiler aynı siyasetle bütün makbereye.
Girmeden tefrika bir millete, düşman giremez;
Toplu vurdukca yürekler, onu top sindiremez.
Birakın eski hükümetleri meydandakiler
Yetişir, şöyle bakıp ibret alan varsa eğer.
İşte Fas, işte Tunus, işte Cezayir, gitti!
İşte Irak’ı da taksim ediyorlar şimdi.*

(M. A. ERSOY)

*Şu karşımızdaki mahşer kudursa, çıldırsa,
Denizler ordu, bulutlar donanma yağdırsa,
Bu altımızdaki yerden bütün yanardağlar
Taşıp da kaplasa âfakı bir kızıl sarsa,
Değil mi cephemizin sinesinde iman bir;
Sevinme bir, acı bir, gaye aynı, vicdan bir;
Değil mi ortada bir sine çarpıyor, yılmaz,
Cihan yıkılsa emin ol bu cephe sarsılmaz!*

(M. A. ERSOY)

*Gelin tanış olalım
İşi kolay kılalım
Sevelim, sevelelim
Dünya kimseye kalmaz.*

(Yunus Emre)

Hazırlayan:
Hamit KANĞI
(Palandöken İlçe Vaizi)

*Cehennem olsa gelen, göğsümüzde
söndürürüz.*

*Bu yol ki Hak yoludur, dönme bilmeyiz,
yürürüz;*

*Düşer mi tek taşı sandın harim-i namusun,
Meğer ki harbe giden son nefer şehidin olsun.*